

спонсора може виступати держава у вигляді субсидування або кредитування або приватні інвестори, і це обов'язково потрібно вказати в фінансовому розділі бізнес-плану [1].

Література.

1. Бізнес-плани компанії / фірми URL: https://bankchart.com.ua/biznes/biznes_start/statti/biznes_plani_kompaniyi_firmi (дата звернення: 18.10.2020).

ЗНИЖЕННЯ ЗМІННИХ ВИТРАТ ОРГАНІЗАЦІЇ

Хамдауї А., здобувач вищої освіти-магістрант 2 року навчання;

*Матвієнко О. А., здобувач вищої освіти 4 року навчання
zakariaham896@gmail.com*

*Науковий керівник: Догадайло Я. В., к. е. н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Аналіз динаміки підконтрольних показників філії «Пісочинське ДЕП» ДП «Харківський облавтодор» показав, негативна тенденція показників операційного аналізу в перш за все пов'язана з витратним характером робіт, а саме випереджаючим темпом росту загальних витрат по відношенню до обсягу реалізації, при чому найбільший темп росту складає саме змінні витрати на одиницю обсягу діяльності, що найбільш працеемним показником. І навіть в останньому році не дивлячись на значний ріст обсягу діяльності, змінні витрати зростали великими темпами. На розмір змінних витрат, в першу чергу, впливають наступні чинники: удосконалення праці в дорожньому господарстві; організація та технологія виробництва дорожньо-будівельних та ремонтних робіт; застосування місцевих матеріалів та відходів промислових підприємств. Таким чином, необхідно розробити заходи по удосконаленню саме вищенаведених чинників.

В якості заходів по удосконаленню організації праці пропонується використовувати: навчання робочих суміжним професіям (основна мета – забезпечення взаємозамінності суміжних професій на тому чи іншому виді робіт); впровадження комплексної бригади з акордно-преміальною оплатою праці при улаштуванні дорожнього одягу (основна мета – підвищення продуктивності праці в результаті чого досягається ефективність за рахунок скорочення тривалості дорожніх робіт); покращення умов перевезення робочих на об'єкт виробництва дорожніх робіт (основна мета – забезпечення

своєчасної доставки робочих на об'єкт виробництва робіт при строгому дотриманні графіка робочої зміни); ущільнення робочого дня машиніста дорожньої машини при виробництві робіт (основна мета – зниження невиробничих витрат робочого часу машиніста за рахунок впровадження обґрунтованих норм витрат праці і на цій основі ущільнення його робочої зміни); покращення організації праці на технічному обслуговуванні і ремонті дорожніх машин (основна мета – покращення організації праці за рахунок раціонального забезпечення робочого місця ремонтними матеріалами, запасними частинами, інструментом). Розрахунок зниження витрат за рахунок покращення організації праці на технічному обслуговуванні та ремонті дорожніх машин здійснюється за формулою

$$E = \left[(C_{зп} - C_{зп}) - r \cdot K_{дон} \right] \cdot I_{ц} = \left[\begin{array}{l} 3_{пл} \cdot T \cdot \frac{T_0}{t_0} \left(1 + \frac{C_{cmp}}{100}\right) - 3_{пл} \cdot T \cdot \frac{T_0}{t_0} \left(1 - \frac{\Delta T_0}{100}\right) \cdot \left(1 + \frac{C_{cmp}}{100}\right) - \\ - \frac{r \cdot \Delta C \cdot C}{100} \end{array} \right] \cdot I_{ц} =$$

$$\left[\frac{3_{пл} \cdot T \cdot T_0 \cdot \Delta T_0}{t_0 \cdot 100} \left(1 + \frac{C_{cmp}}{100}\right) - \frac{r \cdot \Delta C \cdot C}{100} \right] \cdot I_{ц}$$

де $C_{зп}$, $C_{зп}$ – поточні витрати по статті собівартості «заробітня плата» до і після впровадження заходів, грн.;

C – обсяг дорожньо-будівельних (ремонтних) робіт за кошторисною вартістю, грн.;

ΔC – доля одночасних допоміжних капітальних витрат на впровадження заходів в кошторисній вартості;

T_0 – трудомістке проведення технічного обслуговування та ремонту дорожніх машин, люд.дн.;

ΔT_0 – планова величина зниження трудомісткості, %;

$3_{пл}$ – середньомісячна заробітна плата робочих ремонтників, грн.;

$C_{стр}$ – норматив відрахування на соціальне страхування, 22 %;

t_0 – фонд робочого часу одного робітника;

T – подовження виконуємих дорожніх робіт;

r – плановий коефіцієнт економічної ефективності;

$I_{ц}$ – індекс підвищення цін на поточний період

$$E = \left(\frac{8,0 \cdot 12 \cdot 2020}{231 \cdot 100} \left(1 + \frac{22}{100}\right) - \frac{0,15 \cdot 2 \cdot 5620,00}{100} \right) \cdot 1,05 = 68,32 (\text{тис.грн.})$$

Необхідно відмітити, що заходи по удосконаленню організації праці оцінюються з двох боків: економічного - з метою забезпечення

безперервного росту продуктивності праці та підвищення ефективності виробництва та соціальної – з метою поліпшення умов праці, росту загальноосвітнього та культурно-технічного рівня робочих. В залежності від того на ліквідацію яких вузьких місць в організації праці спрямований захід, виявляться елементи витрат, за якими можна одержати економічний ефект. Це можуть бути матеріальні, трудові витрати, витрати на паливо, електроенергію і т. ін. Так, при підвищенні рівня використання робочого часу, кваліфікації кадрів можна одержати економію трудових витрат, і тому зниження витрат за статтею собівартості «заробітна плата». Суміщення професій, засвоєння робочими суміжних професій приводить до підвищення кваліфікації праці, росту її інтенсифікації за рахунок підвищення використання робочого часу, що сприяє росту продуктивності праці.

В результаті удосконалення розділу праці перерозподіляються функції між основними та допоміжними робітниками, що призводить до більш раціонального використання кваліфікованих кадрів та сприяє скороченню поточності кадрів. Здійснення заходів по удосконаленню організації та обслуговуванню робочих місць (планування робочого місця, забезпечення робітників транспортом, завантаження робочого місця за режимом роботи, матеріально-технічне забезпечення робочого місця і т. ін.) дозволяє скоротити трудові ресурси та одержати економію матеріальних коштів.

Заходи по удосконаленню організації та технології дорожньо-будівельних та ремонтних робіт можуть включати такі важливі чинники зниження витрат, як підвищення продуктивності праці та рівня механізації праці, зниження матеріаломісткості та енергомісткості робіт, впровадження систем управління та контролю якості робіт, диспетчеризації, обліку та збереження матеріалів, удосконалення змінності роботи дорожніх машин та механізмів, зниження втрат часу за рахунок більш ефективного використання основних фондів та т. ін.

Найбільш важливими заходами є: покращення роботи автотранспорту при перевезеннях дорожньо-будівельних матеріалів (основна мета – поліпшення умов роботи автотранспорту на перевезеннях дорожньо-будівельних матеріалів за рахунок скорочення простоїв під навантаженням та розвантаженням, зменшення відстаней перевезень, збільшення швидкості руху, підвищення експлуатаційних параметрів автомобільних доріг і т. ін.

Економія досягається за рахунок підвищення продуктивності автотранспорту та зниження собівартості перевезень); підвищення коефіцієнту змінності роботи дорожніх машин (основна мета – підвищення ефективності використання окремої дорожньої машини або машинно-дорожнього загону на тому або іншому виді дорожніх робіт, економічний ефект може бути досягнутими за рахунок зниження капітальних вкладень в основні виробничі фонди та поточних витрат по експлуатації машин); підвищення рівня механізації дорожніх робіт (основна мета – зниження частки ручної праці в загальному обсязі дорожніх робіт за рахунок більш раціонального використання дорожніх машин та механізмів, економічний ефект може бути досягнутий за рахунок планування підвищення рівня механізації за статтею витрат собівартості робіт); підвищення виробітку дорожніх машин (основна мета – скорочення кількості машино-змін та зниження їх вартості на окремих видах дорожніх робіт, економічний ефект досягається за статтею собівартості «витрати на експлуатацію машин та механізмів»); підвищення ефективності використання робочого часу машиністом дорожньої машини (основна мета – скорочення витрат робочого часу машиністом дорожньої машини за рахунок раціонального планування робочої зміни та зниження внутрішньо-змінних простоїв, що призводить до економії за статтею собівартості «витрати на експлуатацію машин та механізмів»); підвищення ефективності використання основних фондів (основна мета – підвищення ефективності використання основних фондів за рахунок зниження витрат на амортизацію на відновлення первісної вартості машин в результаті більш раціонального планування зміни амортизаційних відрахувань та обсягів дорожніх робіт, що призводить до економії за статтею собівартості «витрати на експлуатацію машин та механізмів»); скорочення тривалості будівництва (основна мета – знизити загально виробничі витрати в результаті підвищення продуктивності праці та ефективного використання дорожніх машин, економія витрат досягається за статтею собівартості «загально виробничі витрати»); використання нових, більш сучасних та продуктивних дорожніх машин замість старих (основна мета – підвищення продуктивності механізованих робіт внаслідок впровадження нової техніки замість старої, економія досягається за рахунок зниження поточних витрат на заробітну плату машиністів та обслуговуючого персоналу, технічне обслуговування та ремонт

машин, амортизацію, паливо-мастильні матеріалу, перебазування машини); впровадження системи управління якістю дорожньо-будівельних, ремонтних робіт (основна мета – підвищення операційний контроль якості дорожніх робіт та знизити втрати від браку та порчи матеріалів, економія може бути досягнута за рахунок зниження матеріальних та трудових втрат при впровадженні більш строгого режиму контролю якості матеріалів та робіт).

Заходи, пов'язані із застосуванням місцевих матеріалів та відходів промислових виробництв, включають в себе: заміна привізних дорожньо-будівельних матеріалів місцевими при улаштуванні дорожнього одягу (основна мета – використання в дорожніх конструкціях більш дешевих місцевих матеріалів та відходів промислових підприємств замість більш дорогих привозних матеріалів, при заміні привозних матеріалів місцевими повинна бути виконана головна умова – відповідність показників якості дорожніх конструкцій проектним, економія полягає у різниці вартості привозних та місцевих матеріалів та досягається по статті собівартості «вартість матеріалів»); використання органічних відходів малоактивних в'язучих різних промислових підприємств замість традиційних в'язучих (основна мета – зниження витрат дорогого в'язучого при укріпленні ґрунтів або слабо міцних кам'яних матеріалів, економія досягається за рахунок різниці в вартості матеріалів по статті собівартості «вартість матеріалів»); використання поверхнево-активних добавок для поліпшення властивостей асфальтобетонних сумішей (основна мета – зменшення бітумних в'язучих та поліпшення технологічних властивостей асфальтобетонних сумішей, економія може бути досягнута за рахунок значного зменшення дорогого бітумного в'язучого при введенні поверхнево-активних добавок та можливого збільшення будівельного сезону по статті собівартості «вартість матеріалів»). Вищенаведена група заходів зниження витрат пов'язана з найбільш економічними конструктивними рішеннями елементів автомобільної дороги, де широко використовуються різні місцеві будівельні матеріали та відходи промислових виробництв. Економічний ефект при використанні таких заходів досягається за рахунок варіантного порівняння конструктивних рішень з використанням різних матеріалів.

Таким чином, запропонована система заходів щодо зниження змінних витрат філії «Пісочинське ДЕП» ДП «Харківський

облавтодор» дозволить її управлінському персоналу ефективно та своєчасно знижувати як змінні витрати, зв'язані з виконанням дорожньо-ремонтних та будівельних робіт так і загальні витрат в цілому, так як змінні витрати в структурі загальних витрат складають в середньому 72 %.

Література.

1. Сиденко В.М., Липский Г.Е., Батраков О.Т. Организация, планирование и управление строительством автомобильных дорог Київ : Вища школа. Главное изд-во, 1987. 263 с.

2. Алексеев О.П., Анфимов В.А., Гудзинский М.Н. Новая информационная технология управления дорожной отраслью: учеб. пособие Київ : УМК ВО, 1992. 212 с.

УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ПІДПРИЄМСТВА

*Хавула Й. В., здобувач вищої освіти 4 року навчання,
havulajosip@gmail.com*

*Науковий керівник: Федотова І. В., к. е. н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Управління грошовими потоками на автотранспортному підприємстві, є актуальною в цей час темою для вивчення, тому що рух грошових коштів на підприємстві являє собою безперервний процес і є важливим фактором прискорення обігу капіталу, що в підсумку дає підприємству зростання його головної мети – досягнення прибутку.

Учені трактують поняття грошовий потік по різному. Наприклад Бланк І.А. пише що: грошовий потік – це кошти, під якими розуміються депозитні (або поточні) рахунки й готівка, одержувані підприємством від усіх видів діяльності, що й витрачаються на забезпечення подальшої діяльності [1]. Інші джерела інтерпретують поняття як: безліч розподілених у часі виплат (відтоків) і надходжень (притоків) грошей, що розуміються в широкому смислі.

По виразу в Баффета, «прибуток може бути податливий, як пластилін» [2], у той час як грошові потоки менш піддані впливу менеджменту.

У нормально функціонуючого підприємства сукупний чистий грошовий потік повинен бути близький до нуля. Це означає, що всі